

Recenzja książki pod redakcją Wiesława Szczęsnego *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*

Jan Rak

Praca zbiorowa po redakcją prof. dr hab. Wiesława Szczęsnego została przygotowana przez grupę jego współpracowników z Katedry Finansów i Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Spośród wielu innych pozycji dotyczących finansów firmy wyróżnia ją próba połączenia teoretycznych koncepcji funkcjonujących na gruncie finansów z praktycznymi aspektami związanymi z decyzjami finansowymi jednostek gospodarczych. Autorzy określili obszar poruszanej tematyki poprzez sformułowanie konkretnych praktycznych problemów decyzyjnych:

- Jak dokonać wyboru formy działalności gospodarczej?
- Jak zastosować kapitał?
- Jak ograniczyć ryzyko inwestowania?
- Jak zarządzać kapitałem obrotowym?
- Jak ocenić standing finansowy przedsiębiorstwa?
- Jak oszacować wartość przedsiębiorstwa?

Książka została podzielona na bloki omawiające powyższe zagadnienia. To nowatorskie ujęcie sprawia, że prezentowana problematyka staje się bardziej identyfikowalna z punktu widzenia czytelnika oraz ułatwia korzystanie z publikacji w kontekście poznawczym.

Jak sugerują autorzy, publikacja skierowana jest w szczególności do studentów kierunków ekonomicznych oraz do przedsiębiorców i menedżerów odpowiadających za gospodarkę finansową zarządzanych firm.

Podręcznik został napisany przez pracowników naukowo-dydaktycznych Katedry Finansów i Rachunkowości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego o uznanym dorobku naukowym w zakresie teorii i praktyki finansów. Autorzy są znanymi specjalistami mającymi na swoim koncie wiele publikacji z tego zakresu.

W pierwszym rozdziale dokonano omówienia wyboru organizacji formy firmy. Zagadnienie to zostało zaprezentowane zarówno od strony kryteriów decyzyjnych, jak i procedur i czynności rejestrowych wymaganych przez polskie prawo gospodarcze. Z formą prowadzenia działalności gospodarczej wiąże się też organizacja gospodarki finansowej firmy. Wskazano na powiązanie formy działalności z wyborem sposobu opodatkowania działalności oraz wyni-

kających z tego obowiązków ewidencyjnych. Przedstawiono także podstawowe rodzaje podatków występujących w działalności gospodarczej. Ponadto omówione zostały obowiązki ewidencyjne jednostek oraz formy i rodzaje sprawozdań finansowych wymagane przez polskie prawo gospodarcze.

W rozdziale drugim omówiono zagadnienia związane z alokacją kapitału. Przedstawione w nim zostały zasady podejmowania decyzji inwestycyjnych oraz oceny opłacalności wariantów decyzyjnych. Szczególną uwagę poświęcono tematyce szacowania przepływów pieniężnych i ich wykorzystania do podejmowania decyzji. Zakres prezentowanej problematyki pozwala na dokonanie wieloczynnikowych analiz związanych z praktycznym przyswojeniem wiedzy dotyczącej doboru narzędzi oraz oceny projektów inwestycyjnych.

Zagadnieniom identyfikacji i ograniczania ryzyka poświęcono rozdział trzeci. Ryzyko identyfikowane jako stopień niepewności związanej ze zwrotem z aktywów zostało ukazane w ujęciu praktycznym, z uwzględnieniem specyfiki gospodarki polskiej. Całość prezentacji została jednak oparta o współczesną teorię finansów przedsiębiorstwa odwołująca się głównie do modeli rynku kapitałowego. Praktycznym uzupełnieniem problematyki oceny ryzyka jest odwołanie się do doświadczeń agencji ratingowych funkcjonujących na rynku finansowym.

Kolejna część pracy porusza zagadnienia dotyczące zarządzania kapitałem obrotowym. Według badań prowadzonych dla korporacji amerykańskich, menedżerowie finansowi poświęcają ok. 80–90% swego czasu pracy na zarządzanie należnościami i zobowiązaniami firm, które to składniki stanowią podstawową część kapitału obrotowego. Można więc powiedzieć, że istota finansów każdej firmy jest widoczna przez pryzmat kapitału obrotowego. Problematykę rozdziału czwartego stanowią zagadnienia dotyczące koncepcji podejścia do zarządzania tym składnikiem majątkowym firmy. Autorzy wskazują na czynniki kształtujące poziom zapotrzebowania na kapitał obrotowy, źródła jego finansowania oraz cykl gotówkowy.

Podstawy analizy finansowej przedsiębiorstwa są zaprezentowane w kolejnym rozdziale książki. Autorzy wskazują na wzrastającą rolę takiej oceny przedsiębiorstwa w warunkach istniejącego rynku finansowego. Współczesne przedsiębiorstwo nie może sobie pozwolić na zignorowanie szans rozwojowych wynikających ze współpracy z rynkiem kapitałowym i instytucjami finansowymi. Aby jednak te szanse wykorzystać trzeba się wcześniej poddać ocenie dotyczącej sytuacji finansowej. Omówiono źródła informacji finansowej oraz przedstawiono sposoby ich wykorzystania. W tym zakresie zabrakło jednak zwrócenia uwagi na pojawiające się coraz częściej problemy dotyczące tzw. „rachunkowości kreatywnej” i jej wpływu na jakość informacji sprawozdawczej przedstawianej przez firmy.

Ostatnia część pracy jest poświęcona problematyce szacowania wartości firmy. Jest to istotne zagadnienie dla firm funkcjonujących na rynku kapitałowym lub rozważających wykorzystanie rynku kapitałowego jako źródła

finansowania swojej działalności. Autorzy prezentują metody wyceny z grupy metod majątkowych, rynkowych i porównawczych.

Recenzowana pozycja stanowi drugie wydanie książki, odbiegające w swojej strukturze od wydania pierwszego. Pominięte zostały w nim pewne zagadnienia dotyczące pozyskiwania finansowania z rynku przez przedsiębiorstwa oraz problematyka łączenia się przedsiębiorstw. Wydaje się, że wyłączenie tych problemów nie obniżyło walorów pozycji, gdyż zyskała ona na przejrzystości w większym zakresie uwzględniając i rozszerzając pozostawioną problematykę. Natomiast problematyka pozyskiwania finansowania oraz łączenia się przedsiębiorstw jest na tyle obszerna, że rozszerzyłyby to nadmiernie zakres prezentowanych treści. Ale mimo iż pozycja nie wyczerpuje wszystkich problemów zarządzania finansami firmy, to należy uznać ją za cenną. Podstawowym jej walorem jest próba identyfikacji tych problemów, z którymi mogą się spotkać osoby prowadzące lub rozpoczynające prowadzenie działalności gospodarczej. Sposób prezentacji zagadnień jest na tyle nieskomplikowany, że jej użytkownikiem może być zarówno osoba zaawansowana w dziedzinie firmy, jak i czytelnik nie znający podstaw współczesnych finansów.

Szczęsny, W., Śliwa, J., Winter, M., Wymysłowski, S. (red.) 2007. *Finanse firmy. Jak zarządzać kapitałem*, Warszawa: C.H. Beck.